

Regular la Catalunya independent

Què s'hauria de regular en una Catalunya independent dins de la Unió Europea? Qui se n'hauria d'encarregar i com s'hauria d'estructurar administrativament? Com hauria de fer la seva feina? Si bé no hi ha cap relació concreta dels organismes i estructures administratives existents, sí que es pot conformar una llista aproximada a partir del procediment que Brussel·les ha aplicat des dels anys 90 als Estats candidats a entrar-hi. El Consell Assessor per a la Transició Nacional (CATN) ha comptabilitzat i analitzat fins a 33 capítols, que van des de la política exterior o el sistema financer fins a la justícia, l'educació o la protecció dels consumidors. Ho ha fet en el seu estudi *Autoritats reguladores i de la competència i estructures exigides per la Unió Europea*, recollit en el llibre blanc de la transició nacional.

Aquest informe neix amb dos objectius. El primer és “analitzar les actuacions que hauria de realitzar un eventual Estat català en matèria d'autoritats de la competència i de regulació en els primers mesos de funcionament, així com aquelles que hauria d'anar prenent des d'ara per assolir les fites establertes per la UE”. El segon, “la identificació i l'anàlisi d'aquests organismes i estructures administratives que un futur Estat català independent hauria de crear de bell nou o de reforçar des del punt de vista funcional, pressupostari o de mitjans personals i materials, per assolir els objectius requerits per la UE i, en definitiva, poder ser-ne membre”.

Un dels aspectes en què històricament la Unió Europea ha posat molt èmfasi ha estat la defensa de la competència. De vegades, el mercat crea situacions anòmales on un agent econòmic amb massa poder pot perjudicar el consumidor, amb uns preus més alts o uns productes de menor qualitat, per exemple. De la mateixa manera, hi ha sectors –l'energètic és un exemple molt clar d'això– que per la seva pròpia estructura de costos fan més fàcil l'aparició d'estructures monopolístiques o oligopolístiques. Per aquest motiu, la

La construcció d'un nou Estat requereix nous organismes de regulació en diversos àmbits, com el sistema financer, les telecomunicacions o la defensa de la competència, que la Unió Europea exigiria a Catalunya. Algunes d'aquestes funcions i responsabilitats podrien ser assumides per actuals departaments i organismes de la Generalitat, i d'altres necessitarien la creació d'institucions.

garantia d'una plena competència és una de les grans preocupacions europees en l'àmbit econòmic.

En aquest sentit, la Unió Europea exigeix als seus Estats membres autoritats de caràcter nacional que s'encarreguin de vetllar per la plena competència i que regulin determinats sectors. De manera concreta, segons indica el CATN, Brussel·les demana autoritats reguladores en l'àmbit del transport ferroviari, en els serveis energètics de gas i electricitat, en les telecomunicacions (inclosos serveis de comunicació electrònica i ús de l'espectre radioelèctric), en el sistema bancari i el mercat de valors, en els serveis postals, en el medi ambient i en la gestió dels residus nuclears, entre d'altres. A banda

d'aquests sectors, l'Estat català podria regular el que cregués convenient.

L'òrgan assessor fa diverses propostes de disseny d'aquestes autoritats un cop s'hagi consolidat l'eventual Estat català. Una primera opció seria crear una autoritat de competència i diversos reguladors sectorials especialitzats. Un segon suggeriment, instaurar una autoritat de competència i un o més reguladors multisectorials. Finalment, hi hauria la possibilitat d'estructurar-ho al voltant d'una autoritat única de regulació multisectorial i competència. Cadascuna té els seus punts forts i febles, i és una elecció que quedaria en mans dels futurs legisladors catalans. També seria convenient mantenir organismes de regulació ja existents, com l'Agència Catalana del Consum o el Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC).

En l'àmbit del transport ferroviari, el CATN assenyala que tan sols caldria crear una estructura administrativa responsable de la seguretat. En el transport marítim, seria necessari constituir una estructura administrativa que assumís les competències de normativa marítima internacional, seguretat, contaminació i inspecció. I en el transport aeri, s'hauria de formar un ens propi de navegació aèria integrat en la xarxa europea i una Agència Catalana de Seguretat Aèria, així com també una autoritat que s'encarregués de certificar els proveïdors de serveis aeris.

Pel que fa a l'energia, per complir els requisits europeus, seria necessària la creació d'un organisme de gestió de reserves energètiques i un o més gestors privats del mercat elèctric i del mercat del gas. “Per a la promoció i la regulació de les xarxes europees transfrontereres, el nou Estat hauria de garantir l'existència d'un operador de la xarxa d'alta tensió i un operador de la xarxa de gas que complissin les funcions necessàries per al bon funcionament d'aquestes xarxes”, afegeix el document. Per una altra banda, seria recomanable constituir una autoritat reguladora de l'energia nuclear, similar

Quedaria en mans dels futurs legisladors catalans el disseny administratiu de l'autoritat de regulació de la competència i les autoritats sectorials.

a l'actual Consell de Seguretat Nuclear espanyol, que hauria de tenir caràcter independent i vetllar pel manteniment i la seguretat de les centrals nuclears catalanes.

En el camp de la justícia, caldria constituir les estructures i institucions necessàries –algunes de les quals ja té en aquests moments la Generalitat– per al manteniment de l'Estat de dret, i assumir els mitjans materials que ara té l'Estat espanyol a Catalunya. L'actual Oficina Antifrau podria encarregar-se de noves funcions, com ara el control de les institucions públiques, el finançament dels partits, el blanqueig de diners o el finançament del terrorisme, i l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades hauria de veure reforçades les seves competències. Noves unitats dels Mossos d'Esquadra haurien d'assumir el control de fronteres i la lluita contra el narcotràfic, el crim organitzat i el terrorisme. Paral·lelament, també s'haurien de crear centres d'acollida d'immigrants, de sol·licitants d'asil i de víctimes de tràfic de persones, constituir una xarxa consular per a la trami-

tació i emissió de visats i integrar-se a l'Agència Europea per a la Cooperació Judicial.

En matèria d'educació i cultura, entre altres accions, seria necessari crear les estructures necessàries per gestionar el programa d'intercanvi universitari Erasmus i reforçar les competències de l'Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca (AGAUR). En ciència i recerca, seria convenient fer un esforç econòmic per mantenir el finançament de l'R+D+I i assumir de manera parcial o total els 21 centres del CSIC (Consell Superior d'Investigacions Científiques) en territori català. En la protecció de la propietat intel·lectual, caldria crear un organisme similar a l'Oficina de Patents i Marques espanyol. I en la protecció del medi ambient, s'hauria de crear una autoritat competent per als mecanis-

mes dels projectes basats en el protocol de Kyoto, com també una autoritat responsable de l'activitat extractiva.

Un altre aspecte important és la protecció dels consumidors. En aquest sentit, la Generalitat hauria de reforçar l'Agència Catalana del Consum, avui dia adscrita al Departament d'Empresa i Ocupació. “Aquest reforç hauria de ser més intens en algunes àrees en les quals en l'actualitat la Generalitat no té competències específiques i és l'Estat el que porta a terme la protecció dels consumidors –assegurances, comunicacions electròniques, determinats transports, serveis financers, entre d'altres–”, assegura l'informe. En aquesta línia, afegeix: “En relació amb l'existència d'estructures administratives suficients per implementar les normes sobre vigilància fitosanitària, sanitària, veterinària, etc., diversos de-

El Consell Assessor per a la Transició Nacional (CATN) ha estudiat fins a 33 àmbits que la UE exigiria tenir regulats

El CATN ha analitzat els sectors que s'haurien de regular a partir del que la Unió Europea ha exigít als Estats candidats des del anys 90.

partaments de la Generalitat realitzen aquestes funcions en l'àmbit intern i es podrien reforçar per assumir les funcions corresponents a l'àmbit exterior (comerç i sanitat exterior)".

Pel que fa a la política exterior i de seguretat, el CATN considera que "un eventual Estat català hauria de crear les estructures institucionals pròpies d'un servei de diplomàcia exterior amb capacitat per aplicar la Política Exterior i de Seguretat Comuna i la Política Comuna de Seguretat i Defensa de

financer, que esdevé fonamental. Es tracta d'un aspecte clau en una Unió Europea amb una moneda i un mercat comuns. En aquest sentit, el CATN assenyala que "les funcions de supervisió que exigeix el dret europeu en aquest àmbit, en el nou Estat les podrien desenvolupar un o diversos organismes". I afegeix: "Es recomana que les funcions de supervisió de les entitats de crèdit radicades a Catalunya i de les filials o sucursals dels bancs significatius europeus amb activitat a Catalunya s'atri-

financeres. Per una altra banda, la Intervenció General i la Sindicatura de Comptes, que actualment depenen de la Generalitat i ja compleixen els requisits europeus, haurien d'assumir noves funcions. Concretament, en el cas de la Intervenció General, el control i supervisió de l'administració local. Pel que fa a la Sindicatura de Comptes, l'enjudiciament comptable, és a dir, el control d'aquelles institucions que recaptin, reben o administren fons públics.

El CATN també tracta altres aspectes d'ordre econòmic com el dret de societat, la contractació pública, la lliure circulació de treballadors i capitals, les polítiques d'ocupació o el desenvolupament rural. En tots els casos exposats, en els 33 capítols que contempla l'òrgan assessor, una actitud de col·laboració per part de l'Estat espanyol ajudaria a una millor transició a la independència. No obstant això, en un escenari de no-col·laboració, el nou Estat català "podria tractar d'incorporar el personal que hi treballa, a banda d'assumir les dependències i d'altres elements materials en virtut de les regles de distribució d'actius i passius habitualment aplicades en les successions d'estats".

El Banc de Catalunya (BdC) esdevindria una institució clau en la supervisió i regulació de les institucions financeres

la Unió Europea (PESC/PCSD)". De la mateixa manera, s'hauria de poder garantir el compliment de la normativa europea en matèria de protecció d'informació classificada, ja sigui amb el reforç dels mitjans materials i de personal dels Mossos d'Esquadra o creant noves unitats dins del cos policial.

Regulació de l'economia. L'estudi del consell assessor emfatitza molt les regulacions de tipus econòmic, especialment en la supervisió del sistema

bueixin al Banc Central de Catalunya i les de regulació i supervisió de les institucions financeres i del mercat de valors, a la futura Autoritat Catalana d'Inversions i Mercats (ACIM)".

Una institució clau en la supervisió financera seria el Banc de Catalunya (BdC), el banc central català, que s'hauria de crear d'acord amb les disposicions de la Unió Econòmica i Monetària (UEM). Dins d'aquest banc central s'hi podria crear una unitat dedicada a la lluita contra el frau en les institucions

Nicolas Tomás